

3.9- CÂN BẰNG SỨC MẠNH Ở CHÂU Á VÀ SỰ NỔI LÊN VỀ QUÂN SỰ CỦA TRUNG QUỐC.

(Asia's balance of power and China Military rise)

The Economist

7-4-2012

Dù Trung Quốc đã nhiều lần nhấn mạnh lên “ sự nổi lên hòa bình ” nhưng tốc độ và tính chất của việc canh tân quân sự của họ đã gây báo động. Trong lúc Hoa Kỳ và các cường quốc châu Âu giảm bớt chi tiêu quốc phòng, Trung Quốc có vẻ vẫn duy trì tốc độ tăng trưởng quân sự của thập kỷ vừa qua : 12% một năm. Mặc dù là ngân sách quốc phòng của họ nhỏ hơn 1/4 ngân sách của Mỹ hiện nay. Các tướng lĩnh Trung Quốc có vẻ mang nhiều tham vọng. Đất nước này đang trên đường trở thành quốc gia có chi phí quân sự lớn nhất thế giới trong khoảng 20 năm nữa.

Hầu hết nỗ lực của họ là để răn đe Mỹ không được can thiệp vào cuộc khủng hoảng ở Đài Loan. Trung Quốc đang đầu tư nhiều vào “ khả năng bất đối xứng ”, có mục tiêu ngăn chặn khả năng một thời của Mỹ viễn phóng quyền lực trong khu vực. Biện pháp “A2/AD” bao gồm hàng ngàn hỏa tiễn chính sách đặt trên đất liền (hỏa tiễn đạn đạo và tên lửa hành trình). Các loại máy bay phản lực có trang bị tên lửa chống chiến hạm, một hạm đội tàu ngầm (vừa quy ước vừa hạt nhân), các radar tầm xa và các vệ tinh giám sát, và các loại vũ khí mạng và không gian, có mục tiêu làm “ mù ” quân đội Mỹ. Người ta bàn tán nhiều về loại tên lửa đạn đạo đời mới, có khả năng mang đầu đạn bắn tới hàng không mẫu hạm cách xa 2.700 km trên biển.

Trung Quốc nói kho vũ khí này là để phòng thủ, nhưng học thuyết chiến thuật của họ nhấn mạnh họ có thể đánh đòn phủ đầu nếu bị bó buộc. Như thế, Trung Quốc nhằm vào khả năng tấn công tiêu diệt các căn cứ của Mỹ đặt tại Tây Thái Bình Dương, và đẩy các nhóm mẫu hạm của Mỹ ra ngoài cái gọi là “ chuỗi hải đảo thứ nhất ”, khóa kín Hoàng Hải, biển Đông (của Việt Nam), và biển Hoa Đông, nằm trong một vòng cung chạy dài từ quần đảo Aleutians, tới tận đảo Bornéo ở phía Nam. Nếu Đài Loan muốn ly khai khỏi đại lục, Trung Quốc có thể tiến hành một loạt đòn phủ đầu để làm chậm sự can thiệp của Mỹ, và làm tăng tổn phí của lực lượng Mỹ.

Tình hình này đã tác động ngay tại các quốc gia lân bang. Họ lo sợ bị lôi kéo vào khu vực ảnh hưởng của Trung Quốc. Nhật Bản, Hàn Quốc, Ấn Độ và ngay cả Úc cũng tạm lắng lạng chi tiêu thêm cho quân sự, nhất là cho hải quân. Chính sách mới của Tổng thống Obama “ chuyên hướng ” qua châu Á cho thấy dấu hiệu rõ ràng là Mỹ tiếp tục bảo đảm an ninh cho các đồng minh. Tuần lễ này, có 200 lính thủy đánh bộ Mỹ sẽ tới Darwin (Úc), trong lúc Ấn Độ chính thức nhận một tàu ngầm hạt nhân, thuê của Nga.

Triển vọng chạy đua vũ trang ở châu Á rất đáng sợ. Nhưng sự lo ngại về việc xây dựng vũ trang của Trung Quốc không nên trở thành sự kích động. Ít nhất tới thời điểm hiện nay, Trung Quốc còn nằm xa khả năng đáng sợ mà những người điều hâu ở cả hai phe đều nói tới. Quân đội bộ binh của họ không có kinh nghiệm chiến trường thực sự từ 30 năm nay (sau chiến tranh với Việt Nam 1979), trong lúc quân đội Mỹ liên tục chiến đấu và học hỏi. Khả năng của Quân Giải Phóng Nhân dân (PLA) cho những chiến dịch liên binh chủng tại những vùng đất lạ chưa được thử thách. Các lực lượng tên lửa và tàu ngầm ghê gớm của Trung Quốc có thể đe dọa lên các nhóm mẫu hạm của Mỹ ở gần bờ, nhưng không vươn tới biển xa, ít nhất trong một thời gian. Các hoạt động biển sâu của hải quân Trung Quốc chỉ giới hạn trong việc chống cướp biển trong Ấn Độ Dương, và cứu trợ người lao động Trung Quốc mắc kẹt ở Libya. Hai hay ba mẫu hạm nhỏ có thể sẽ được triển khai sớm, nhưng học cách sử dụng chúng cần phải nhiều năm nữa. Không ai biết được các loại tên lửa “diệt mẫu hạm” có hoạt động được không?

Khi bàn về ý đồ dài hạn của Trung Quốc, phương Tây phải chấp nhận rằng không có gì bất thường cho một cường quốc đang nổi lên có hoài vọng sở hữu một lực lượng quân sự tương xứng với sức mạnh kinh tế của họ. Trung Quốc luôn luôn dành 2% GDP cho chi phí quốc phòng – tương tự phần trăm cho nước Anh, và Pháp, và khoảng phân nửa số phần trăm của Mỹ. Phần chia này có thể giảm bớt nền kinh tế Trung Quốc tăng trưởng chậm lại, hoặc là chính phủ phải đáp ứng nhiều hơn cho những đòi hỏi an sinh xã hội. Trung Quốc có thể sử dụng sức mạnh để ngăn chặn Đài Loan ly khai chính thức. Tuy nhiên, ngoài việc tranh cãi chủ quyền các quần đảo

Spratley (Trường Sa) và Paracel (Hoàng Sa) không người ở, Trung Quốc không phải là bành trướng. Họ đã có sẵn đế quốc của họ. Chính sách không can thiệp vào công việc nội bộ của các nước khác đã hạn chế khả năng hành động của họ.

Khó khăn là người ta không tiên liệu được ý đồ của Trung Quốc. Một mặt, Trung Quốc muốn tham gia vào các định chế thế giới. Không giống như Liên Xô cũ, Trung Quốc có quyền lợi trong trật tự thế giới hiện hữu, và không có tham vọng xuất khẩu ý thức hệ. Tính hợp pháp của Đảng Cộng sản Trung Quốc phụ thuộc vào việc thực hiện lời hứa mang lại thịnh vượng cho nhân dân. Một cuộc chiến tranh lạnh với phương Tây sẽ làm hại chính sách này. Mặt khác, Trung Quốc tham gia vào thế giới theo điều kiện riêng của họ. Họ nghi ngờ những định chế mà họ nghi là phục vụ quyền lợi của phương Tây. Và sự mạnh bạo của họ, nhất là trong việc tranh cãi lãnh hải đã tăng lên theo sức mạnh của họ. Vẫn còn nhiều hiểm họa về tính toán quân sự sai lầm có thể xảy ra.